

Letní pohádka

Toho večera vyšli s velikým čeřenem na vodní pych. Bylo po několika deštích, minulý právě den byl však parný
 5 a dusný. Rozvodněná Říčka hučela, pleskala a vřela, večer byl horký a plný par. Hvězdy stály vysoko, měsíc vycházel pozdě a mračna přecházela po bledém nebi.

Klopýtali těsným údolím po klikaté neschůdné stezce, plné kořenů a balvanů. Temné lesnaté kopce ani nešuměly,
 10 jen urputnou Říčku bylo slyšeti v dusném tichu a bělošedé skály, jež tu a tam vynořovaly se náhle jako ohromné jizvy z lesů, vyhlížely hrozivě.

Starý Daněk nesl složený čeřen na rameně a pevně a jistě bral se dobře známou cestou. Mnohokrát prolomená
 15 „bouřka“ na jeho hlavě a dlouhý městský kabát, ve dne ovšem náležitě ošumělý, dodávaly oduřelé siluety jeho postavy jakýsi tragikomický ráz. Mručel časem něco, čemu nebylo rozumět. Lehký pach alkoholu vlekl se za ním. Myslivcův Jiřík snažil se udržeti s ním krok. Nesl na rameni
 20 starou otcovu pušku, s kterou chodíval na veverky, a v ruce sak na ryby a v něm dvě lahve silné kořalky, kterou Daněk sám nakládal z kořenů, oddenků a bylin, jednu menší pro sebe, druhou, velikou, pro starého, a dvakrát dva krajíce bílého chleba na sebe položené a slaninou vyplněné. Bylo
 25 mu trochu úzko z nočního dobrodružství, na něž se již dávno těšil. Na kraji Panské louky bylo tak jasno a veselo, když se před týdnem ráno domlouval s pytlákem, který mu důvěřoval, poněvadž Jiří z lásky k divokému řemeslu Daňkovu podporoval starého, kde mohl, a včas obezma-
 30 moval ho se všemi spády hajných a četníků. 'Ale teď v pustině lesní a skalní místo slunce a ranního ruchu toliko noční ticho, a lesy, skály, mračna a hukot vody zdály se strojiti steré úklady, a každý krok zdál se krokem do propasti nebo léčky. Špatné svědomí mladíkovo zesilovala urputnost noč-
 35 ní přírody, které se obyčejně nebával. Uprchlť oknem tajně z hájovny, když doma již všichni ulehli a otec odešel kamsi

na opačnou stranu na čekanou s mladým hrabětem. Kdyby tak věděl, co tropí synek s jeho prohnáním soupeřem!

Sovy houkaly a poplašená zvířata šustila co chvíli v houštinách. Někdy pták pípl ze sna. Ale pomalu i Jiří zvykal. Za hodinu zastavili se u placatého balvanu v ostružinovém houští. Snědli polovinu zásoby, přihnuli si z lahví; svou velikou vzal Daněk nyní již k sobě. A přihýbajíce si teď častěji, rozechřívali se: údolí měnilo se jim ve svobodné loviště, stávali se jeho pány, bezpečnost zdála se jim absolutní, kleli a vtipkovali. Pak náhle svezli se k vodě.

Počal rybolov. Napjali čeřen a starý pytlák, bosý, s vyhrnutými kalhotami nad kolena a s botami za pasem, stoupal do vody zátočin, noře čeřen hluboko vedle proudu. Jiří vybíral hladké pstruhy a dával je do vaku, stále, pokud to šlo, ve vodě udržovaného. Klopýtali a kleli, sklouzali, potili se, byli již celí mokří a zablácení. A pili. Kolem však bylo ticho stále stejné, tma stejně těžká, jen Říčka šuměla a ječela a voda, když čeřen zdvihali, šplouchala a cvrlikala. V jednu chvíli zdálo se Jiřímu, že Daněk se zapotácel, věděl však, že mnoho snese, aniž bývá opilý; usíná toliko, když má dosti.

Měli již sak hezky plný, když starý dal povel k odpočinku. Vytáhli zbytek zásob. Jiří jedl a civěl před sebe do tmy. Nebyl dosud unaven, ale v trávě leželo se tak dobře. Protahoval údy. Pod olší na zemi pozdní světluška žhnula jako slídivé očičko, ohnivé a zelené. Opoživá vůně vody, země a bylin zaplavovala smysly. Dvacetileté srdce bušilo opojením a radostí z tajemného, jež měnilo se teď v přirozený živel tulácké bytosti. Vyrůstal do lesní pustiny jako živočich, který sem patřil. Pomyslí si, jak pěkné by bylo, kdyby se mohl spustiti do ženoucí se vody a jako vydra tu lovit, zatínati zuby do studeného, slizkého masa hbitých pstruhů. Kdyby teď myš vyhoupla se mu na prsa, pohladil by ji. A měl chuť objati nejbližší strom a pevně se k němu přitisknouti.

„Teď kdyby mi tak přišlo do rukou nějaké děvčisko, hurá, to by byl tanec!“ řekl nahlas a čekal na drsný vtip starého Daňka. Ale místo toho zaslechl náhle první slabé

zachroptění. Pytlák spal s posledním soustem a s lahví v ruce.

Jiří vyboulil oči. První jeho myšlenkou bylo, že je nyní nějak zatraceně sám uprostřed lesní noci. Ale zvětřilá krev nepřipustila strachů, napil se rázně a postavil se na nohy.

5 Uvažoval, na kterém místě teď asi leželi. Z dědiny do mlýna jsou dvě hodiny; u mlýna mají se dáti nazpět po druhé straně Říčky. Nejméně půldruhé hodiny cesty již urazili, nebude tedy mlýn daleko. Mohl by se tam podívat, než starý Daněk se prospí. Však si mlynář také rád zapytlačí.

10 A budou snad ještě vzhůru.

Škrabal se od vody nahoru ke stezce. Kameny svaloval nohama, o kořeny se opíral. Na stezce zapálil si lulku a vykročil vesele. Byla tu měkká již, travou zarostlá a mechem. Šel bystře a tiše. Říčka vydávala steré hlasy. V jejím šumu

15 slyšel hned vádu lidského křiku, hned mumlavou modlitbu. Sova přeletěla mu přes cestu jemně a neslyšně skoro. Nějaký brouk narazil v letu o jeho prsa. Ale jemu se zdálo, že noc zpívá zbojnický pochod k ránu.

Mlýn byl skutečně nablízku. Brzy zaslechl jeho klepot

20 a jedno ozářené okno zasvitlo mu žlutě vstříc. Tu ještě větší smělost stoupla mu do žil. Rozvažoval, má-li vůbec vejíti. Vždyť za chvíli aby šel zpět probudit Daňka. Prošel mimo obezřetně, aby psů nepobouřil. Minul splav, lávku a zvolna kráčel na loučku u Říčky.

25 Tu v trávě nedaleko něho, na mírném lučním svahu u vody cosi se zabělalo.

„Děvčisko!“ pomyslil si Jiří. Bylo mu náhle ukrutné horko a zasmálo se to v něm velikým vnitřním smíchem. — Snad děvečka z mlýna!

30 Naproti na druhém břehu vysoko nad strání mezi ježatými vrcholky smrčků svítala rychle předzvěst měsíce.

Neslyšně blížil se Jiří k bílému zjevu. Opravdu, bylo to děvče. Ležela v trávě tváří k nebesům, nahé nohy pohrávaly si ve vodě. Měla na sobě jen bílou košilku a světlou květovanou sukni. Jiří se rozechvěl od paty až k hlavě; plížil se jako kočka.

35

Vtom objevil se mezi smrky nahoře první kus stříbrného měsíčního kotouče. Jasné paprsky ozářily dívku, která tu

ležela s rozpjatýma rukama, jako by měsíci náruč vstříc rozpínala. Jiří strnul a zbledl.

„Jarmila!“ zahučelo to v jeho nitru.

Byla to podivná mlynářova dcera sama. Vypravovali o ní dříve roztodivné věci. Jedni, že je s čertem ve spojení; 5
druzí, že je čarodějnice; jiní, že za nocí úplňkových proměňuje se v laň a pobíhá po lesích. Později zvykli si lidé na její podivínství a říkali jen, že nemá rozum docela v pořádku. Noční chodce prý polekala. To bylo vlastně vše, co o ní věděli. Rodiče si ji chválili, byla pilná a mírná; 10
toliko na noc zamýkala se do své komory a nesměli jí vyrušovat. Nepokoušeli se nakonec o to, smířili se s tím, že nejvíce milovala samotu. Milovala-li ještě něco nebo někoho mimo to, nikdo nevěděl. Ani rodiče nebyli si jisti její láskou a upřímně řečeno jejich vlastní cit pro ni byla spíše 15
jakási zaleknutá úcta než láska. Její matka poplakala si někdy tiše nad dcerou a — nad sebou samou snad ještě více: tížilo ji tajemství, jediné tajemství a dobrodružství jejího pracovitého života na samotě, a neměla odvahy svěriti se s ním tomu jedinému, jenž měl na to právo, svému muži. 20
Ale i to stalo se zřídka, neměli ve mlýně času pro sentimentalitu, kromě Jarmily, která se jí ostatně oddávala, jak se zdálo, také jen v noci, když ostatní spali unaveni těžkým denním shonem.

Chlapci v okolí marně se pokoušeli o Jarmilu. Byla krásná 25
se svou bílou pletí, již slunko nic nemohlo, a s černým, modravě lesklým vlasem jako měsíčná noc, ale byla také tak chladná. A zlá byla na ty, kteří se odvážili drzejšího pohybu, a měla pak sílu tygřice. Toliko Jiří mohl tušit nějaký oheň za jejím chladem. Toliko on věděl, jak se pomátl, když 30
dvakrát třikrát změřila si ho při náhodném setkání očima, v nichž plál černý oheň. Do smrti na to nezapomene; jeho mládí poděsilo se touto osmnáctiletou dívčicí jako ďáblem. Vyhýbal se jí od té doby, ač byl by kus života za to dal, kdyby byl mohl ji pozorovati odněkud z úkrytu a vpít se 35
očima do její krásy.

A teď tedy leží tu před ním. Nevešel proto do mlýna, aby se s ní nesetkal, a ona teď leží před ním. Co má činit?

Ustupovati právě tak tiše, jak se byl přiblížil poháněn touhou po kořisti? Dovede toho teď, kdy je zmrazen a zmaten? Anebo má se dáti na útěk, zběsilý útěk cestou necestou, dolů, za starým Daňkem?

5 Noc zmodrala jasně stříbrným úplňkem. V černé, kovově se lesknoucí kaluži, kterou tvořily její rozpuštěné vlasy, ležela Jarmilina bílá hlava se zavřenýma očima jako tvář utopencova, mezi bílýma roztaženýma rukama vzdouvala se košile a bílé nohy, jež se svezly do vody a byly až nad
10 kolena obnaženy, pohrávaly si mírně s vodou, jako to činí silné vousy ryb, které lákají takto k sobě živou potravu. Jiří hleděl strnule na červené a modré květy její sukně, poněkud shrnuté; bál se pohlédnouti ještě jednou do její tajemné tváře, aby neotevřela oči. Již cítil, že se nehne, že
15 se nemůže z místa hnouti, děj se co děj. Ale když byl docela přesvědčen, že zůstane, že musí tu zůstat a popřípadě v zápas pustiti se se svým osudem, jeho první hrůza ho opouštěla pomalu: jsem také silný muž, řekl si, a ona je přece jen děvčice. A za chvíli již zase se usmíval, ještě trochu rozpačité, již trochu směle, a jak tak pozoroval krásné její nohy,
20 bílá ramena, sukni naplněnou líbeznými tvary a košilku vzdouvající se svůdným životem, krev se v něm rozehřívala znova, omamovala ho noc a blízkost kořisti a náhle všechno bylo již zapomenuto a již jen mladý muž stál tu před
25 mladou, kýženou ženou.

„Jarmilo!“ vydechl pojednou zmužile.

Otevřela oči na kotouč měsíce:

„Voláš mne již?“ tázala se jako ve snách a protáhla tělo, každý úd jako hada.

30 „Já tě volám, já, Jiří z hájovny!“ řekl nahlas a přívětivě jako zdvořilý mimojdoucí.

Vyskočila, obrátila se proti němu a hněvivě; vlasy se jí rozlétly v rychlém obratu a oči zarsřely jako žhavé uhlíky, do nichž bylo udeřeno. Ale jejich oheň byl černý. Pak ho
35 poznala. Zachvěla se trochu a sklesla v sebe.

„Co tu děláš?“ tázala se přísně a rozpačité zároveň.

„Šel jsem mimo, uviděl jsem tu něco bílého, tak jsem se šel podívat, co to je.“

„Šel jsi za úplňkem?“ děla měkce a zkroceně.

Jaká to podivná otázka, pomyslí si Jiří, ale řekl: „Je taková krásná noc!“

„Ano, je krásná noc, *naše* noc, tedy pojd'!“ — Samozřejměm pohybem vzala ho kolem krku a vedla ho po lávce, kolem zahrady, kde vonělo zrající ovoce, loukami za mlýnem vzhůru k lesu. Její bílá, chladná, a přece jako samet laskavá tvář tiskla se k jeho snědé a rozpálené hlavě, za ruku ho vzala jako věrná milenka a hlasem skoro mateřsky něžným pravila: 5 10

„Šel jsi za úplňkem, vid', hošíčku, a našels jeho nevěstu. Pojd', pojd'!“

Nahoře na mechu, mezi lesem a poli hluboko zde vzhůru do stráně zabíhajícími, odkudž mlýnské stavení a údolíčko zdálo se ukryto hluboko v ztemnělé propasti, zastavila ho. Pušku smetla mu s ramene jediným pohybem a uchopivši jeho hlavu nahýma rukama přitiskla ji na mladá, pevná ňadra a sklonila k ní své rty pro polibek ukrutný a nekončejší. A stahujíc ho k zemi sesouvala se s ním, současně k němu se tisknouc. Jiří poddával se jako dítě sladkému snu, necítě bolesti na rozhrýznutých retech. Jen jedno cítil při rozkošné mdlobě podivně jistě a ostře: chlad toho mladého dívčího těla. Ty bílé ruce, jež ho svíraly, ta krvavá ústa, jež sála na jeho rtech, až krev z nich prýštěla, ty boky plné a pružné, jež se k němu tiskly, vše, vše na této dívce bylo 15 20 25 30

A přece byla horká krev v této ženě.

Napolo šaty z něho strhávajíc šepotala vášnivě: „Dej mi své lidské tělo, miláčku! Šel jsi za úplňkem a našel jsi jeho nevěstu. Jsem divoženka, lidský miláčku! Jsem nevěsta úplňku a milenka pána lesů... Och, jak je sladké a teplé tvé lidské tělo!“ 35

A ležíc v jeho objetí, zahřívala se pomalu. Cítil to a jeho rozkoš neměla již mezí. A čím více rostla teplota jejího

těla, tím víc vzrůstala její vášeň. Již cítil žhavost jejího objetí, překonávající jeho vlastní žár. Ztrácel smysly pro všechny věci, cítil rozkoš mimo vše... když náhle bolestné vzlyky její probudily ho opět k životu méně absolutnímu.

5 Štkala jako dítě aúpěla, vzlykala, naříkala:

„Běda... běda... miláčku! Úplněk káže a lesů pán volá! ... Proč jsi mi dal pocítiti sladkost a teplo lidského těla!... Běda běda, byla jsem šťastna, poněvadž jsem ho neokusila. Jsem navěky zatracena teď, když ho znám...”

10 „Co to mluvíš, Jarmilo?“ tázal se Jiří spíše shovívavě než udiveně, líbaje její černé vlasy. Zdálo se mu, že žvatlá jako blouznivé dítě. „Což nechceš býti mou?“ dodal upřímně, shledávaje to v této chvíli lahodného pocitu usínající rozkoše zcela samozřejmým.

15 „Nejsem tvá, nebudu tvá!“ odpověděla smutně a on cítil, kterak chladne opět její tělo v jeho objetí. Zamrazilo ho.

„Cožpak nejsi žena, cožpak nejsi Jarmila ze mlýna?“ děl s podivem, který v něm opět rostl, jako rostl chlad bílé ženy.

20 „Jsem Jarmila,“ šeptala s hořkým úsměvem, „jsem nevěsta úplňku.“ A líbala znovu jeho obličej, jeho obnažená prsa a každé místečko jeho těla, které zůstávalo neoblečeno. Ale náhle vzkřikla:

„Dosti!“ A vyskočila.

„Jdi!“ řekla skoro velitelsky.

25 „Jen s tebou půjdu!“

„Jdi!“ opakovala, a mírněji: „Jdi k lidem!“

„A ke komu ty půjdeš?“

„Ke svému pánu,“ odpověděla, váhavě hledíc k zemi.

30 „Kdo je tvým pánem?“ tázal se Jiří a v té chvíli přišlo mu na mysl, že lidé vypravují si o jejím pomateném rozumu.

„Pán lesů je mým pánem a úplněk mým ženichem.“ Neodvracela očí od země.

„Zůstaň u mne!“

„To by byla má smrt.“

35 „Tedy půjdu s tebou, kamkoliv půjdeš!“

„To bude také má smrt, a snad i tvá. Pána lesů nezdoláš. Jdi!“

„Nepůjdu!“

Zaváhala. Pak utkvěla úpěnlivě na jeho tváři svýma vystydlýma černýma očima, dívala se do ní dlouho a lačně, jako by z ní načerpati chtěla posilu, zněžněla znovu a zardívala se.

„Budiž tedy!“ řekla konečně oddaně a rozhodně. Vzala jej za ruku a celou délkou svého těla přitulila se k němu pevně, šeptajíc: „Pojď tedy, jediný můj lidský miláčku. Bude to má smrt, ale čím by mi byl život teď bez tebe? A bude-li to také tvá smrt, hle, umřeš se mnou! Pojď, pojď! Tančíme dnes na Královské pasece úplňkový tanec sedmi závoji.“

A táhla ho vzhůru lesními alejemi, pobízejíc ho stále jen s neodvratností somnambuly: „Pojď, je čas již, pojď, pojď!“

Na Královské pasece, kterou Jiří dobře znal, stál uprostřed krásný rozložitý Panský kaštan, hebký a červeně kvetoucí. Pod ním byly velké jesle pro zvěř, zčernalé a napolo rozbité. Bylo to útulné čtverhranné místo na rovině uprostřed bukového lesa. Šli dosti dlouho, alejemi někdy zcela temnými, on poháněný zvědavostí a touhou rozluštit tajemství krásné Jarmily, ona slepě a osudně jako noční motýl ke světlu. Mračna přecházela přes úplňek a dusno bylo veliké. Když přišli na paseku, bylo však jasno jako ve dne. S úžasem zpozoroval Jiří, že jeho průvodkyně proměnila se cestou: byla celá nahá, jen bílé průsvitné závoje vlály kol jejího těla a černé vlasy měla propleteny kopretinami. Sotva došli, vtiskla Jarmila prudký polibek na jeho ústa, a poskakujíc rytmicky, prchala ke středu paseky, kamž blížily se již tanečním krokem i jiné ženy z různých stran, každá stejně nahá a závoji obletovaná; jen závoje byly různých barev, vedle Jarmiliných bílých byly tu ještě zelené jako šťavel, pomněnkově modré, šalvějově fialové, hnědé jako křídla některých motýlic, červené jako zralé jeřabiny a žluté jako květ diviznový. Celkem sedmero napočítal jich udivený Jiří, jehož všechn rozum náhle se převracel: po-
ciťoval hrůzu z čar a skutečná úzkost o Jarmilu ho jímala.

Tu ostré, ale melodické zvuky zazněly kdesi nahoře v korunách několika vysokých buků, jež stály nedaleko mýtiny; zpívalo to jako pískala starých pastevců. Ženy se za-

stavily a hleděly k bukům: zapraskaly větve, jako by někdo se stromu sestupoval, a za okamžik skokem octnul se v pasece hnědý faun, silné, chlupaté chlapisko s kozlíma nohama a rohama. Skřekem, v němž byla radost i bolest, přivítaly ho ženy, a utvořivše kolo, vedly ho k jeslím, jež
5 vystlány byly vysoko mechem a listím a jichž jedna příčná strana byla odlomena. Tu uvelebil se kozonoh a ihned se uchopil své píšťaly.

Nikoli, takové písně neslyšel dosud Jiří. Přes úděs první
10 chvíle lahodily mu zvuky píšťaly a počínaly ho opájet jako jižní víno. Snažil se rozeznati ve stínu kaštanovém rysy faunovy tváře, rozjitřiti svou zlobu a úzkost o Jarmilu domnělou ohyzdností a odporností ďábelského obličeje, ale viděl toliko hlavu dychtivě skloněnou k píšťale, chlupaté
15 prsty, poskakující po ní, a slyšel sladkou melodii, která mu jímala srdce.

Divoženky tančily kolébatvé kolo kolem pána lesů.

Píseň zněla jako první laskání milenců: něžná hlazení rukou, stisky všechno povídající, motýlí pocely, nesmělá
20 přimknutí, zanícené pohledy, jež všechno slibují, mladičká láska zpívala na pasece a zanikala zvolna mezi buky.

Divoženky tančily kolébatvé kolo kolem pána lesů a jejich závoje vlály a proplétaly se, zelené, modré, červené, fialové, hnědé, žluté a bílé.

25 Tu píseň zalaškovala směleji, divoženky poskočily prudčeji, zazněl trylek jako polibek příliš žádostivý, divoženky vykřikly jako překvapená milenka a shlukly se před faunem, jenž zdvihl kosmatou hlavu, zabořil se pohodlně do vystlaných jeslí s roztaženými nohama, a zatímco divoženky,
30 držíce se za vztýčené ruce, utvořily trojitou bránu, zapískl tři tóny ostré jako zeleň šťavelu a sedmá dívka se zeleným závojem, shazujíc jej s těla, poskočila branou k jeslím, uchopila vztažené ruce faunovy, vyhoupla se k němu a koňmo zabořila se do jeho huňatého těla... Šestero divoženek
35 utvořilo opět kolo kol páru pod kaštanem, kolo divoce se zmítající, a v jejich rytmičké výkřiky mísil se mlaskot hlučných polibků spíše hudebních a mechanických než vřelých...

Pak nový trylek jako spokojený oddech uklidnil divokost

kola, divoženka opustila faunovo objetí, seskočila s jeslí, sebrala svůj zelený závoj, připojila se k ostatním a sedmero divoženek tančilo opět kolébavé kolo kol pána lesů.

A znovu zazněla píseň faunovy píšťaly. Smyslná láska štědrých milenců zpívala mezi buky. Prudká objetí a lep- 5 kavá přitulení, horečka propletených údů, prodlužující se polibky, po nichž rty bolí, vášnivé pohledy a křečovitě stisky, hříčky rozpustilé a hříčky bolestné, vášeň zpívala na pasece.

Divoženky poskakovaly divočeji, kolébaly se smyslněji, 10 vlasy a závoje mísily se v pestrý svítící věnec. V dálce kdesi zabouřilo. Mračna nemíjela již, ale jejich hradba stála v pozadí a pomalu postupovala.

Pak nový trylek jako vášnivý skok šelmy, nový výkřik jako dychtivá radost, brána, tři tóny divoké jako červeň 15 jeřabin, a již dívka s červeným závojem objímá kozonoha... Šestero divoženek znovu se zmítá kol jeslí a znovu mlaskají divoké polibky do rytmičkého křiku...

A pak zase trylek oddechu a kolébavé kolo kol pískajícího 20 fauna.

Píseň černé lásky zní do lesů. Studení ďáblové vymýšlejí si ukrutné vášně. Píseň pálí jako led...

A nový trylek syčí jako had, výkřik divoženek zní jako bolestné zaštkání, tři tóny jsou studeně bílé jako kopretiny. Brána. V Jiřím zatajil se chabý dech docela. Branou má 25 projít dívka s bílým závojem. Černá hradba mračen blíží se k úplňku. Jiří strhl pušku s ramene.

Tři studené tóny se opakují hrozivě. Dívka neprochází branou, nevstupuje do jeslí. Váhá. Okamžik strnutí. I faun 30 zdá se užaslý. A ještě jednou opakuje ledové volání.

„Nepůjdu!“ vykřikla bílá žena.

Zběsilý smích odpověděl jí jako rozdivočená ozvěna. Ženy se smějí jizlivě a pohrdlivě, kozonoh směje se zlo- 35 myslně a hněvivě. A již chopily ji ženy za bílé ruce a vlekou ji k jeslím.

„Stůjte!“ vzkřiklo to za nimi zoufale a zahřmění zdůraz- ňovalo hlas. Ohlédly se. Jiří stál na jasném místě paseky s puškou.